

Početi iznova!

Proglas reforme

Preambula

Kao katolički kršćani priznajemo potrebu temeljitih reformi u Crkvi. Međutim, nikada nije bilo prave i duboke obnove bez obraćenja i ponovnog otkrića evanđelja koje je u stanju promijeniti život. Stoga Sinodalnom putu dramatično nedostaje pristup prave reforme. U svojoj fiksaciji na vanjsku strukturu promiče mu sama suština krize, narušava mir u zajednicama, napušta put jedinstva s univerzalnom Crkvom, oštećuje Crkvu u srži njene vjere i rezultira raskolom

- Priznajemo da je Božja riječ živa te da je u njoj svjetlo i istina. Smatramo da je to živo potvrđeno u Svetom pismu, živo preneseno putem Crkve, živo vidljivo kroz živu vjeru. Ova živa Božja riječ obvezujuća je te ju čuvaju svjedoci koje je zadužilo i poslalo Crkveno učiteljstvo. Naša nas savjest obvezuje da nikada ne podržavamo zahtjeve niti slijedimo inicijative koje rastaču ili relativiziraju tu vezu sa živom Božjom riječju. Štoviše, radi se o tome da u Njegovoj živoj Riječi treba tražiti Božju volju za Njegovu Crkvu danas.

Devet teza

1. Legitimnost

Zahtjevi u Crkvi zakoniti su samo ako se temelje na Evanđelju, ako su ugrađeni u vjeru svih i podržani od sveopće Katoličke Crkve.

Sinodalni put nije „sinoda“ i nije crkvenopravno obvezujući. Odbacujemo njegovu tvrdnju da govori u ime svih katolika u Njemačkoj i da za njih donosi obvezujuće odluke. Laici uključeni u Sinodalni put predstavnici su saveza, odbora i udruga i proizvoljno pridruženih trećih strana. Zahtjevi ovoga tijela, koje nije legitimno niti poslanjem niti zastupanjem, svjedoče o temeljnom nepovjerenju prema sakramentalnoj i apostolskom ovlašću uspostavljenoj Crkvi; svode se na „laičku“ preraspodjelu moći, koja je usmjerena na različite odbore i ostaje izvanjska, te na sekularizaciju unutar Crkve. Osnaživanje

krštenika za misionarsko učeništvo (Evangelii gaudium 119ff.) i time za duhovnu neovisnost (postajanje subjektom u vjeri) uopće se ne uzima u obzir. No, ona bi trebala biti srž svake reforme vrijedne svoga imena. Samo će Crkva, koja duhovnu neovisnost uzima za svoj središnji cilj, dosljedno odgovoriti na iskustvo zlostavljanja i zataškavanja u svim njegovim oblicima. Zahvalni smo što je papa Franjo zakazao svjetsku sinodu na kojoj mogu postojati općenito obvezujuće odluke i na kojoj je upravo to tema.

2. Koncept reformi

**Crkvi je potrebna reforma glave i udova,
ali svaka prava reforma
u Crkvi počinje s obraćenjem i duhovnom obnovom.**

**Crkva nikada nije iznova zadobila sol
i svjetlost smanjenjem zahtjeva i strukturnom prilagodbom svijetu.**

Sinodalni put obuhvaća stvarne nakane Crkve, no u svojoj je strategiji strukturno konzervativan i očito ga ne zanimaju procesi obraćenja, pokore i duhovne obnove. S obzirom na temeljni društveni oblik Crkve, goruće je zaokupljen očuvanjem postojećega stanja (status quo): želi spasiti model visoko institucionalizirane „Crkve skrbi“ prilagođavanjem i modernizacijom. Otpočetak se, međutim, nema u vidu Crkvu u kojoj se s drugima dijeli istinski duhovni život te ljudi postaju zajednica koja uči vjeru (a time i postaju Isusovi učenici). Snaga Crkvenoga buđenja koja donosi promjenu nastaje pak najprije tamo gdje postoji ljudsko i duhovno iskustvo novoga, dobrog života koje se tako može prenositi i dijeliti. Takva obnova vodi prema misionarskoj dinamici i moći evangelizacije. Sinodalni put naprotiv samo podešava funkcije statički zamišljene Crkve. Tako se u etičkoj raspravi uvijek radi o promjeni od "jučer zabranjenog" do "sada malo dopuštenog", kako bi se ono što je ostalo od Crkve moglo donekle uklopiti u kulturni mainstream. Ne postavlja se, međutim, ozbiljno pitanje kako ljudi našega vremena mogu rasti i pronaći put do sve većeg ozdravljenja i integracije u svjetlu Evanđelja i u odnosu s Isusom Kristom. Ljude do kojih više ne mogu doći, jer to više uopće ni ne pokušavaju, žele zadržati u Crkvi tako što prešućuju prigovarajući dio evanđelja, relativiziraju njegove zahtjeve i predstavljaju se što je moguće više kao „normalne“. Ali s Dietrichom Bonhoefferom treba reći: „Jeftina milost smrtni je neprijatelj naše Crkve.“ Već je kardinal Lehmann upozoravao da Crkvu pretvaramo u građansku instituciju prilagođavanjem na razinu njezine okoline: „Crkva se ne može ponašati kao tvrtka tako da mijenja ponudu kad

potražnja splasne." Ako crkva ne "izađe iz same sebe prema evangelizaciji", rekao je kardinal Bergoglio prije svog izbora za Papu, "ona se brine samo za sebe, a zatim se razboli..." Bolesti koje su se s vremenom razvile u crkvenim institucijama imaju korijene u toj okrenutosti prema sebi ("autoreferencialidad").

3. Jedinstvo sa cijelom svjetskom Crkvom

Mi smo dio „jedne, svete, apostolske i katoličke Crkve“.

„Da svi budu jedno“ Isusova je posljednja želja.

**Danas već dovoljno patimo zbog podjele Kristova tijela
i ne želimo još jednom njemačku posebnu crkvu**

Sinodalni put nedovoljno je usuglašen s univerzalnom Crkvom i papom Franjom. Sve primjedbe koje je iznio Papa ("Pismo hodočasničkom Božjem narodu u Njemačkoj", kritične izjave na općoj audijenciji 25. studenog 2020.: „... kao da je ona jedna politička stranka. Ali, većina, manjina, što mislite o ovom, onom, drugom. (...) Pitam se: gdje je tu Duh Sveti? Gdje je molitva? Gdje je ljubav prema zajednici? Gdje je Euharistija?") bile su zanemarene, upravo kao što su se oholo ostavile po strani upute Crkvenoga učiteljstva o središnjim pitanjima na sinodalnom putu. To se dogodilo s izjavama Učiteljstva o vodstvu župe od strane laika, o mogućnosti ređenja žena, o uspostavi liturgije blagoslova za istospolne veze. Sramimo se jer su se ti prigovori zanemarili, relativizirali, pa čak i ismijavali, premda se radilo o obvezujućim ispravcima. Za nas je Katolička Crkva zaista katolička sve dok je u živom jedinstvu i dijalogu s univerzalnom Crkvom. Ne želimo biti "Crkva neposlušnosti i pobune" i odbacujemo svaki pokušaj posebnog puta Crkve u Njemačkoj.

4. Moć

Sva moć u Crkvi potječe od Gospodina.

Moć u Crkvi uvijek je samo posuđena moć,

a ona može postojati samo u poniznoj službi ljudima.

Njezina praksa mora biti legitimna i transparentna;

no odgovoriti na pogrešnu uporabu moći od strane pastira (birokracijom?)

vlašću ureda, nije put Crkve.

Sinodalni put je iskoristio očito spolno zlostavljanje od strane svećenika i neodgovarajući odgovor institucija na njihove zločine kako bi se postavila osobita vrsta pitanja „moći“. Umjesto istraživanja stvarnih uzroka zlostavljanja, pokrenuta je teorija da je zlostavljanje isključivo rezultat klerikalnoga neznanja, nedostatnoga sudjelovanja i nedovoljne demokracije; dakle, mora se slomiti moć biskupa i svećenika i zamijeniti vodstvom laika (laičkih dužnosnika). Doista, u Crkvi postoji zlouporaba moći te je nedostatno vrednovanje i istinsko sudjelovanje laika, osobito žena. Mi međutim ne želimo Crkvu činovnika i dužnosnika, napuhane aparate i trajno instalirano brbljanje. Crkva pati od nedostatka duha i previše institucija. Nitko ne treba Crkvu u kojoj će se zvanja zamijeniti imenovanjima, predanost ugovorom i povjerenje kontrolom. Mi želimo jednostavnu Crkvu koja služi i moli u nasljedovanju Krista. Mi želimo Crkvu u kojoj je vršenje duhovne vlasti transparentno i jasno usmjereno k omogućavanju duhovne neovisnosti kako bi laici postali subjekt u vjeri. Za to je potrebna Crkva. Ali u tome leži i njezin kritični kriterij razlikovanja za njezin vlastiti nutarnji život.

5. Žene

Po uzoru na Isusa, mora se još dublje prepoznati karizmu žena u Crkvi.

Ali apsurdno je tumačiti dodjelu svećeničke službe muškarcima kao diskriminaciju žena.

Žene ne smiju biti ljudi drugog reda u Crkvi. Zato se zalažemo da žene na svim razinama u Crkvi imaju osigurana ista prava i dužnosti kao i muškarci te naravno da također mogu djelovati na rukovodećoj poziciji. Sinodalni put se zauzima za to, ali nažalost hotimice zanemarujući obvezujuću izjavu Učiteljstva iz Ordinatio sacerdotalis prisutnu već u ranoj Crkvi, potvrđenu na svim Koncilima, s kojom se slažu svi Pape novoga doba, a tiče se božanske konstitucije same Crkve, naime da "Crkva nema nikakvu vlast ređenja žena te da se svi vjernici Crkve neopozivo moraju pridržavati ove odluke." Ova zadnja izjava nije diskriminacija žena. Prema Svetom pismu, narod Božji je nevjesta, a Krist zaručnik. Dosljedno je to što svećenik, koji predstavlja Krista, mora biti muškarac. Odbacujemo tvrdnje Sinodalnog puta da se radi o očuvanju konzervativnoga muškog temelja i da postoji neka vrsta jednakoga prava žena s obzirom na svećeničku službu. Za Crkvu će pokazatelj stvarne obnove biti priznanje i prihvaćanje specifičnog poziva žena u Crkvi, prihvaćanje njihove snage sa zahvalnošću i ponovno otkrivanje ljepote ženskog elementa u crkvi. Žene su na svoj način slika Božja, a njihov potencijal nije ni približno iscrpljen.

6. Brak

Sakrament ženidbe je savez žene i muškarca s Bogom i neusporediv znak spasenja za Božju vjernost svome narodu; ovaj znak nikada se ne smije staviti u isti red sa čisto ljudskim vezama bilo koje vrste.

Sve više ljudi živi u spolnim zajednicama koje se ne uklapaju u sliku koju nam daju Sveto pismo i Crkva, bilo da su se razveli i nakon neuspjeloga braka ponovno se vjenčali, bilo da žive u "divljem braku", bilo da su stupili u predbračne odnose različitoga karaktera. U pokušaju da ne vidi samo nedostatke ili grešnost ovih veza, nego i potrebe i traženje ljudi koji su i sami vjernici (što je apsolutno potrebno!), Sinodalni put upada u zamku eufemističkoga uvažavanja. Umjesto da ponudi put ozdravljenja i upute za rast u vjerskome životu, naglasak je na prilagođavanju kulturnome mainstreamu. Time se ne služi ranjivima i ranjenima, već naprotiv, uskraćuje im se ljekovito svjetlo Evanđelja i ometa njihova ljudska sposobnost da budu sretni. Konkretnije: u konceptu „novoga spolnoga morala“ trebalo bi „samo brak“ zamijeniti s njegovom „maksimalnom valjanošću“. Tako se sakrament braka pretvara u ideal koji je daleko od života, kojemu teži samo upitna elita. I dalje je, međutim, kršćanski brak pravo i legitimno mjesto spolnosti i normativni oblik u kojem djeca doživljavaju trajnu ljubav svoje rođene majke i rođenog oca. Brak je jedino mjesto gdje ljudska spolnost može postići savršenu integraciju. Zamagljujući govor o "maksimalnoj valjanosti" viđen u punom svjetlu prepušta ljudsku spolnost njenoj fragmentaciji. Stoga je u konačnici mizantropski, odnosno neprijateljski u odnosu na život.

7. Blagoslov istospolnih životnih zajednica

Niti jednome čovjeku Božji blagoslov ne bi trebao biti uskraćen.

Ali Crkva mora izbjegavati svaku pojavu podjele blagoslova, usporedivog s blagoslivljanjem sakramenta braka, drugim oblicima (isto)spolnih zajednica u smislu "braka za sve".

U "Amoris Laetitia" papa Franjo pokazuje veliko razumijevanje za ljude koji žive u "neregularnim situacijama". Misli na situacije u kojima ljudi žive u "objektivnom" grijehu, ali gdje su ljudi u određenom pogledu subjektivno preopterećeni. Tako kaže: „Stoga nije više moguće tvrditi da se svatko tko

živi u nekoj takozvanoj 'nepravilnoj' situaciji nalazi u stanju smrtnoga grijeha i da je izgubio posvećujuću milost. (...) Osoba može, iako točno poznaje moralnu normu, imati velikih poteškoća u razumijevanju vrijednosti uključenih u tu normu ili se može naći u konkretnoj situaciji koja joj ne dopušta da se ponaša drugačije i donosi drugačije odluke, bez da se optereti novom krivnjom.”(br. 301) Sinodalni put pretjeruje u ovoj perspektivi milosrđa i pastoralne brige za spasenje svih ljudi ne uzimajući više u obzir krhkost ljudske prirode, a time i grijeh. Tendenciozno proglašava „pravo na spolnu bliskost za sve” prešućujući plodnu spolnu komplementarnost u Božjem poretku stvaranja i podriva normativnost braka.

8. Laici i svećenici

**Laicima i svećenicima su zajedno,
bez razlike u ciljevima i dostojanstvu,
povjerene službe Crkve prema svijetu.**

**Ipak bi laici trebali činiti ono, što mogu činiti samo laici,
a svećenici služiti u onome na što ih Crkva poziva,
za što su ređenjem ovlašteni.**

Nedostatak svećeničkih zvanja stvarna je potreba Crkve i izazov podjednako za laike koji moraju preuzimati sve zadaće i za koje nije nužno potrebno svećeničko zvanje. Koncil govori o „istinskoj jednakosti u dostojanstvu i djelovanju zajedničkom svim vjernicima za izgradnju Tijela Kristova”, ali nas istovremeno podsjeća da, prema Kristovoj volji, trebaju biti postavljeni „učitelji, podjelitelji otajstava i pastiri za druge“. Polaganjem ruku u ređenju, svećeniku se dodjeljuje apostolska vlast kako bi djelovao "in persona Christi", kao glava i pastir. On je taj kojega je Bog pozvao i Crkva postavila kako bi naviještao Riječ Božju, dijelio sakramente i zastupao Gospodina, „Pastira i Biskupa naših duša“ (1. Petr 2,25). Sinodalni put zamagljuje ovo osobito zvanje svećenika njegovom teološkom i strateškom marginalizacijom te sustavno pokušava unaprijediti nezaređene, teološki obrazovane laike bez posvete za zamjensku ulogu svećenika. Smatramo to prozirnim lobiranjem i protivimo se kako laikalizaciji svećenika, tako i klerikalizaciji laika.

9. Zlostavljanje

Spolno zlostavljanje je mlinski kamen oko vrata crkve.

Službenici Crkve trebaju se mjeriti transparentnošću s kojom

**se suočavaju s prošlim zločinima
i uspostavljaju mjere prevencije za budućnost.
Ali mi se protivimo zlouporabi zlostavljanja.**

Ništa ne vuče Crkvu dublje u propast od spolnoga zlostavljanja koje su počinili svećenici, monasi i vođe zajednica, te njegovoga zataškavanja od strane odgovornih i onih koji su za to znali. Neki su sprečavali da zločini izađu na vidjelo jer nisu htjeli narušiti ugled crkve, no time su zapravo potakli daljnje širenje neprikladnog i zlostavljačkog ponašanja. Sinodalni put - i ovdje se radi samo o njemu, a ne o svim drugim ozbiljnim naporima u pravcu sprječavanja i razotkrivanja - najavljen je kao projekt reforme i obnove koji bi se konačno suočio s nužnim posljedicama zlostavljanja i zataškavanja u Crkvi. Ali što se zapravo dogodilo jest instrumentalizacija krize zlostavljanja za provedbu dobro poznate političko-crkvene agende. Ovdje se može opravdano govoriti o "zlouporabi zlostavljanja" jer se spolno zlostavljanje u Sinodalnom putu koristi za ostvarivanje nekih drugih ciljeva i pozicija u Crkvi, koji nisu s time povezani. To je dovelo do potpuno neodgovornog iskrivljavanja rasprave koja traži najveću moguću pažnju. Sve do danas nije uzeta u obzir činjenica (o kojoj svjedoči međunarodna statistika) da je približno 80 posto slučajeva spolnoga nasilja u "katoličkoj" sferi bilo istospolne naravi. Čini se da je poricanje činjenica glavno obilježje rasprava na Sinodalnom putu. Na primjer, nije uzeta u obzir činjenica da su i druge Crkve (uključujući teološki liberalne i one bez hijerarhijske strukture) u sličnoj mjeri bile pogođene spolnim zlostavljanjem - iako pretežno heteroseksualnog tipa. Reakcija na zlostavljanje se pretvorila u zastupnički rat, koji ustvari služi zahtjevima liberalne crkvene agende. Time se, međutim, sprečava prikladan crkveni odgovor na zlostavljanja i mogućnost dublje reforme i obnove Crkve. To pokazuje, još jednom, sliku Crkve koja se vrti oko sebe same, Crkve koja se više brine o vlastitom imidžu nego o žrtvama. Ovdje se, naime, krije stvarna, sustavna pozadina zataškavanja! Sinodalni put i njegovi prijedlozi nisu razbili takav stav, već su ga još i pojačali. Logika crkvenog samoodržanja koja je još uvijek na snazi ne vodi reformama, već u konačnici k crkvenom ateizmu - ponašanju kao da ne postoji Bog koji se u Isusu Kristu objavio kao ljubav i koji je prisutan u Duhu. Jedini lijek je obnova iz dubine Evanđelja: „Što god vam rekne, učinite!“